

בנק הפועלים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

Q3

תוכן העניינים

211	5. ממשל תאגידי
211	5.1. הביקורת הפנימית
211	5.2. עניינים אחרים
213	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד ואופן ניהולם
213	6.1. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
224	6.2. דירוג הבנק
224	6.3. מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; אחריות חברתית
225	7. נספחים
225	7.1. התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים
228	7.2. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

רשימת הטבלאות

214	טבלה 6-1: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים
215	טבלה 6-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים
217	טבלה 6-3: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור
218	טבלה 6-4: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי
219	טבלה 6-5: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי
221	טבלה 6-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי
223	טבלה 6-7: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי
224	טבלה 6-8: דירוג
225	טבלה 7-1: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו
226	טבלה 7-2: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים
227	טבלה 7-3: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים
227	טבלה 7-4: פירוט רבעוני של ההוצאות התפעוליות והאחרות
228	טבלה 7-5: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית ¹⁾

5. ממשל תאגידי

5.1. הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2018. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה. תוכנית הביקורת של קבוצת ישראלכרט לשנת 2019 מבוצעת על-ידי מבקר החברה החדש, מר מוני אברהם (אשר מונה באפריל 2018 והחליף את מר זאב חיו). עד למועד הפיכתה של ישראלכרט לחברה ציבורית (אפריל 2019) בוצעה הביקורת בין השאר גם באמצעות עובדי הביקורת הפנימית של הבנק. החל ממועד זה, לא ניתנים עוד שירותי ביקורת לישראלכרט על-ידי עובדי הביקורת הפנימית של הבנק.

5.2. עניינים אחרים

בחודש אפריל 2019 הודיע מנכ"ל הבנק, מר אריק פינטו על החלטתו שלא לחדש את חוזה העסקתו (המסתיים בסוף שנת 2019) כמנהל הכללי של הבנק לכהונה נוספת. הדירקטוריון קיבל בצער רב את הודעתו של מר פינטו על החלטתו לסיים את כהונתו. במהלך כהונתו הוביל מר פינטו ביחד עם הנהלת הבנק שורה של הישגים ומהלכים משמעותיים בהתמודדות עם אתגרי העבר והכנת הבנק לאלה שצופן העתיד, ואשר בזכותם זכה להערכה רבה ולאמון מלא של הדירקטוריון.

בחודש מאי 2019 מינה דירקטוריון הבנק ועדת דירקטוריון לאיתור המנהל הכללי של הבנק, שחבריה הם יו"ר הדירקטוריון מר עודד ערן (יו"ר הוועדה), גב' דליה לב ומר יעקב פאר. ביום 15 ביולי 2019 החליט דירקטוריון הבנק, בהמלצת ועדת האיתור שהקים, למנות את מר דב קוטלר למנכ"ל הבא של הבנק. זאת, לאחר תהליך איתור מובנה שערכה ועדת האיתור, שכלל בחינה מעמיקה של כישורי המועמדים ומתוך אמונה ביכולותיו וכישוריו של מר קוטלר להוביל את הבנק בשנים הקרובות. מר קוטלר נכנס לתפקידו כמנכ"ל ביום 1 באוקטובר 2019.

בחודשים יוני ויולי 2019 הודיעו מר רונן שטיין, משנה למנכ"ל והממונה על החטיבה הקמעונאית ומר ארז יוסף, משנה למנכ"ל והממונה על חטיבת אסטרטגיה, משאבים ותפעול, בהתאמה, על כונתם, לפרוש מהבנק, וזאת לאחר 26 ו-30 שנות עבודה בבנק, בהתאמה. בחודשים אוקטובר ונובמבר 2019 פרשו מר יוסף ומר שטיין מהבנק. הדירקטוריון מודה להם על שירותם המסור וארוך השנים בבנק.

בחודש אוגוסט 2019 הודיע מר עופר קורן, משנה למנכ"ל והממונה על החטיבה הפיננסית (CFO) על רצונו לפרוש מהבנק. כהונתו צפויה להסתיים בחודשים הקרובים.

בהמלצת מנכ"ל הבנק, מר דב קוטלר, אישר דירקטוריון הבנק ביום 6 באוקטובר 2019 את המינויים והשינויים הארגוניים הבאים בהנהלת הבנק: מינויים:

גב' דלית רביב, שכינה כמנהלת האגף המסחרי בחטיבה העסקית של הבנק מונתה למשנה למנכ"ל וממונה על החטיבה הקמעונאית. גב' רביב נכנסה לתפקידה ביום 13 בנובמבר 2019, לאחר קבלת אישור הפיקוח על הבנקים למינוי;

מר עמית אוברקוביץ' מונה למשנה למנכ"ל וממונה על חטיבת משאבי אנוש. מר אוברקוביץ' צפוי להיכנס לתפקידו בחודש דצמבר 2019; מר רם גב מונה למשנה למנכ"ל וממונה על החטיבה הפיננסית (CFO). מר גב מכהן כיום כמשנה למנכ"ל ו-CFO של ישראלכרט בע"מ. מר גב, שמינויו כבר אושר על-ידי הפיקוח על הבנקים, צפוי להיכנס לתפקידו בחודשים הקרובים.

שינויים ארגוניים:

חטיבת משאבי אנוש תהיה כפופה ישירות למנכ"ל ותפוצל מחטיבת ה-COO. אגפי הלוגיסטיקה והרכש יועברו לחטיבה הפיננסית ומרכז תפעול בנקאי יועבר לחטיבה הקמעונאית.

החשבונאי הראשי, מר עופר לוי, הממונה על החשבות, יהיה כפוף במישור למנכ"ל הבנק.

השלמת השינויים הארגוניים צפויה בחודשים הקרובים.

ביום 18 ביולי 2019 כונסה אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות של הבנק ובה נדונו והתקבלו ההחלטות הבאות: נערך דיון בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2018 ובדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנה שהסתיימה באותו התאריך; מונו מחדש סומך-חייקין (KPMG), רואי חשבון, וזיו האפט (BDO), רואי חשבון, לרואי החשבון המבוקרים של הבנק במשותף, עד לתום האסיפה הכללית השנתית הבאה של הבנק; אומצו תיקונים לתקנון הבנק; אושר מינויים של חמישה דירקטורים (מתוך שמונה מועמדים שהוצעו על-ידי הוועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים), כמפורט להלן:

מר דוד אבנר לדירקטור חיצוני לפי חוק החברות (העומד גם בתנאי הכשירות של דירקטור חיצוני לפי הוראה 301);

מר ראובן קרופיק (דירקטור מכהן) ומר נעם הנגבי לדירקטורים חיצוניים לפי הוראה 301 (שהם גם דירקטורים בלתי תלויים לפי הוראות חוק החברות); מר עודד ערן (דירקטור מכהן ויו"ר הדירקטוריון) וד"ר דוד צביליחובסקי לדירקטורים שאינם דירקטורים חיצוניים (במעמד "אחר").

ביום 22 ביולי 2019 התקבל אישור המפקחת למינויו מחדש של מר ראובן קרופיק לתקופת כהונה שנייה כדירקטור חיצוני לפי הוראה 301 והובהר כי חידוש מינויו הוא מיום 18 בפברואר 2019 (עת הוארכה כהונתו של מר קרופיק על-ידי המפקחת בהתאם לסמכותה לפי פקודת הבנקאות). בהתאם, תימנה תקופת כהונתו הנוספת בת שלוש השנים של מר קרופיק, החל מיום 18 בפברואר 2019.

במהלך החודשים ספטמבר ואוקטובר נכנסו לתוקף המינויים של דוד אבנר, ד"ר דוד צביליחובסקי ונעם הנגבי, וזאת לאחר שהמפקחת על הבנקים הודיעה על אי התנגדותה למינויים.

ביום 5 באוקטובר 2019 הסתיימה כהונתו של מר יעקב פאר בדירקטוריון הבנק וזאת לאחר תשע שנות כהונה.

ביום 28 באוקטובר 2019 הודיעה המפקחת על הבנקים לבנק על אי התנגדותה למינויו של עודד ערן לתקופת כהונה נוספת כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון הבנק. תקופת כהונתו הנוספת של מר ערן תחל ביום 1 בינואר 2020.

בחודש מאי 2019 אישרו ועדת התגמול (בהתאם לתקנה 1ב1 לתקנות החברות (הקלות בעסקות עם בעלי עניין), תש"ס-2000 ("תקנות ההקלות") והדירקטוריון את הארכת פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה של הבנק וחברות בנות של הבנק בחודש אחד (היינו עד ליום 30 ביוני 2019 במקום 31 במאי 2019, מועד פקיעתה של פוליסת הביטוח הקודמת) בתמורה לסך של כ-200,000 דולר, וזאת על-מנת למצות משא ומתן עם מבטחים על חידוש הפוליסה. בחודש יוני 2019, אישרו ועדת התגמול (בהתאם לתקנה 1ב1 לתקנות ההקלות) והדירקטוריון הבנק, רכישת כיסוי ביטוחי לאחריות הדירקטורים ונושאי משרה בקבוצת הבנק וחבויות כספיות שתוטלנה עליהם בשל תפקודם כנושאי משרה. הכיסוי הביטוחי שנרכש כולל גם כיסוי לחברה בגין סכומים בהם שיפתה את נושאי המשרה ובגין תביעות ניירות-ערך בגבולות אחריות של 250 מיליון דולר וכן כיסוי נוסף לדירקטורים ונושאי המשרה (Side A) בגבולות אחריות של 50 מיליון דולר (סך-הכל 300 מיליון דולר), וזאת החל מיום 1 ביולי 2019, לתקופה של אחד עשר חודשים. סך הפרמיה בגין הכיסוי הביטוחי כאמור עומדת על כ-2.4 מיליון דולר.

במועד אישור דוחות אלה אישר הדירקטוריון לזמן אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק שעל סדר יומה הארכה זמנית של מדיניות התגמול הקיימת של הבנק וכן אישור תנאי כהונה והעסקה של יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק.

בחודש יולי 2019 פרסם הבנק דוח אחריות חברתית, סביבתית וכלכלית לסיכום שנת 2018, הנערך לפי התקן המתקדם של GRI, הדוח זמין באתר האינטרנט של הבנק.

ביזור גרעין השליטה בבנק והפיכה לבנק ללא גרעין שליטה

עד חודש נובמבר 2018 החזיקה גב' שרי אריסון בהיתר שליטה בבנק, באמצעות אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון החזקות"). ביום 22 בנובמבר 2018 הוחלף היתר השליטה של גב' אריסון בהיתר להחזקת אמצעי שליטה שקיבלה מבנק ישראל ("היתר החזקה"), אשר מאפשר את ביזור השליטה בבנק והבנק הפך תאגידי בנקאי בלא גרעין שליטה. לפי תנאי היתר החזקה נדרשת גב' אריסון, המחזיקה למועד פרסום הדוח כ-15.7% ממניות הבנק, למכור בתוך מספר שנים את החזקותיה בבנק העולות על 5%. לפרטים נוספים אודות היתר החזקה, השינוי במבנה השליטה בבנק והשלכותיו, ראה [דוחות כספיים של הבנק לשנת 2018 סעיף 6.6 בפרק ממשל תאגידי](#).

הטלת עיצומים כספיים על-ידי המפקחת על הבנקים

בחודשים האחרונים עלה מספר העיצומים הכספיים שהוטלו על בנקים וחברות כרטיסי אשראי (ובהם גם הבנק וישראלכרט) על-ידי הפיקוח על הבנקים, במקרים בהם לעמדת הפיקוח התגלו תקלות או פגמים בהתנהלות של המוסדות הפיננסיים.

- ביום 3 באפריל 2019 הטילה המפקחת על הבנקים על הבנק עיצום כספי בסך אלפי ש"ח. העיצום הכספי הוטל בשל אי תיקון ליקוי. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, שניתנו בעקבות בירור תלונות הציבור לפי סעיף 16 (ב) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, לפיהן נדרש הבנק לתקן את מסמכיו בקשר עם שירות משלוח פנקסי שיקים ללקוחות באמצעות דואר ישראל, כך שהאחריות לנזק במקרים של אובדן או גניבת פנקסי שיקים בעת משלוח בדואר לא תחול על הלקוח.
- ביום 16 במאי 2019 הטילה המפקחת על הבנקים על הבנק עיצום כספי בסך 1,575 אלפי ש"ח. החלטת הפיקוח להטיל עיצום כספי ניתנה בעקבות מקרים בהם לקוחות ביקשו לעשות שימוש בבנקטים של הבנק לצורך משיכת מזומנים, חויבו בגין משיכת כספים ונגבו מהם עמלות על אף שמשיכת הכספים לא צלחה. דבר המהווה הפרה של סעיפים 3 ו-5(א) להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 433 ושל הוראות סעיף 9.9 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. הפיקוח הכיר בטענות הבנק ביחס לפעולות אשר ננקטו לתיקון הליקויים ולמניעת הישנותם ומשכך הופחת סכום העיצום ב-10%, לסך הנ"ל.
- בחודש פברואר 2019 הטילה המפקחת על הבנקים על ישראלכרט עיצום כספי בסך של 675 אלפי ש"ח בנושא שיווק אשראי - חובת אזהרה בפרסומת. לפי החלטת המפקחת על הבנקים, הטלת העיצום הכספי היא בשל הפרה של סעיף 5(ג) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), מאחר שבמסגרת הקמפיין הרחב בו נקטה ישראלכרט, בפרסומת שהוצגה באתר האינטרנט השיווקי של ישראלכרט בגרסת המכשיר הנייד, לא פורסמה אזהרה כנדרש בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), אלא באמצעות קישור ל-"דף נחיתה" המפנה לאזהרה.

6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד ואופן ניהולם

6.1. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

6.1.1. מגזר לקוחות פרטיים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון של שירותים ללקוחות פרטיים לרבות שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות, פיקדונות ותוכניות חיסכון ופעילות בשוק ההון. בנוסף מציע הבנק ללקוחות בעלי צרכים פיננסיים מורכבים, שירותים ופתרונות באמצעות מוצרים מתקדמים, ניהול נכסים גלובלי ומעטפת שירות מקצועית מיוחדת הכוללת: פגישות וטלפונים יזומים ומערך ייעוץ מתקדם הנעזר בכלים תומכי החלטה.

השירותים ללקוחות המגזר מוענקים באמצעות מערך של 222 סניפים לרבות, סניפים דיגיטליים מתקדמים, סניף נייד ובאמצעות ערוצים ישירים: מכשירים לשירות עצמי בסניפים וב-"חצרות לקוח", "פועלים באינטרנט", "פועלים בסלולר", מוקד "פועלים בטלפון", פניות בפייסבוק ובאפליקציות בסמרטפונים. כחלק מתפישת השירות בבנק והאחריות החברתית, רואה הבנק בנגישות לאנשים עם מוגבלות נושא מהותי וחובה עסקית - במסגרתה הונגשו כלל שירותי הבנק לאנשים עם מוגבלות.

בשנים האחרונות קיימת מגמה מתמשכת של גידול בהיקפי הפעילות הבנקאית באמצעות ערוצים לא מאוישים (במכשירי בנק אוטומטיים לשירות עצמי, באתר האינטרנט, באפליקציות, בסלולר ובמענה הקולי האוטומטי במוקד פועלים בטלפון).

ייעוץ פנסיוני

ברבעון השלישי בשנת 2019 השיק הבנק קמפיין פנסיוני שמטרתו להעלות מודעות לחשיבות הייעוץ הפנסיוני והייעוץ לפרישה בבנק. בעקבות הקמפיין, גדלו באופן משמעותי הפניות למרכזי הייעוץ.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

פתיחת חשבון דיגיטלי

לראשונה בישראל, בנק הפועלים מאפשר גם לצעירים בגילאי 16 עד 18 לפתוח חשבון בנק בדיגיטל, ללא בנקאי, בכ-7 דקות. לקוחות אלה יוכלו ליהנות מתהליך פתיחת חשבון ייחודי, מותאם עבורם, מתוך הבנה שלקוחות אלה עושים את צעדיהם הראשונים בעולם הפיננסי. הלקוחות הצעירים יכולים לפתוח את החשבון בתהליך דיגיטלי מלא, בלי להמתין לבנקאי או למוקד טלפוני, בתהליך קצר באמצעות טכנולוגיית זיהוי פנים. החשבון מאפשר להם לפעול בכל ערוצי הבנק - בדיגיטל, בסניף, בטלפון, לפי בחירת הלקוחות.

אפליקציית bit

במהלך חודש יולי 2019 התפרסם מתווה בנק ישראל שמאפשר לאפליקציות התשלומים של הבנקים לשמש כאמצעי תשלום בבתי עסק, הרגולציה החדשה נועדה לתת לחברות האשראי הגנה על ידי מספר מגבלות לאפליקציית התשלומים. להלן מתווה בנק ישראל:

- בשנים 2019, 2020 ו-2021 תוגבל הפעילות של כל אחד מהבנקים בתחום אפליקציות התשלומים בקרב עסקים עד לרף של 2 מיליארד, 2.5, ו-3 מיליארד ש"ח בהתאמה.
  - החל משנת 2021 מגבלת רף הפעילות לא תחול על עסקים שמתבצע בהם תשלום על בסיס תקן בינלאומי לביצוע עסקות חכמות (תקן EMV).
  - במקביל, פועל בנק ישראל על מנת שתתאפשר גישה למס"ב לגופים חוץ בנקאיים כך שיוכלו להתחרות בגופים הבנקאיים במתן שירותי התשלום. לעניין זה, האפליקציות הבנקאיות לתשלום בבתי עסק לא יפעלו על בסיס שירות תשלום מידי, אם מס"ב תפתח שירות כזה, אלא אם תהיה אפשרות גישה לשירות כאמור גם לגופים חוץ בנקאיים.
  - חברות כרטיסי האשראי יוכלו לפעול באפליקציות תשלום לבתי העסק, ככל שיתפתחו אפליקציות או תוך שיתוף פעולה עם גופים חוץ בנקאיים, על בסיס כרטיסי האשראי ללא מגבלות על היקף הפעילות.
  - המגבלות יבחנו מחדש במידה והיו שינויים מהותיים בשוק או כניסה של שחקנים חדשים.
- להערכת הבנק, במתווה שפורסם, אין השפעה מהותית על שינוי מבנה ההכנסות של הבנק בשנים הקרובות.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילווצים מיוחדים החלים על המגזר

- ביום 14 במרץ 2018 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית את פרק הבנקאות חוק מערכת נידו בין בנקים (התוכנית להגברת התחרות בשוק הבנקאות באמצעות הסרת חסמי מעבר). בהתאם לחוק הבנקים יאפשרו מעבר לקוחות באופן מקוון, בטוח, בתוך שבעה ימי עסקים וללא עלות ללקוח, כניסת החוק לתוקף תהיה בתוך שלוש שנים.
- בחודש יוני 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת כללים לסוגי המוצרים אשר ינוידו במסגרת המערכת - ביניהם הרשאות לחיוב החשבון, ניהול יתרת חובה בשקלים ובמטבע-חוץ, ניהול ניירות-ערך ועוד. בנוסף, פורסמה טיוטת הוראת נוהל בנקאי תקין אשר מסדירה את רצף הפעולות הנדרשות מהבנק הקולט והבנק המעביר בנייד, והמפרטת את החובות החלות על כל אחד מהם.
- ביום 18 במרץ 2018 פורסם ברשומות חוק צמצום השימוש במזומנים ובשיקים. החוק נועד לצמצם את היקף השימוש במזומנים ובשיקים בעיקר על-ידי קביעת איסורים ומגבלות. תחולת החוק בכל הנוגע לנושא מזומנים ביום 1 בינואר 2019. תחולת החוק בכל הנוגע לנושא שיקים (סעיף 5 לחוק) נכנסה לתוקף ביום 1 ביולי 2019.
- ביום 31 בדצמבר 2018 אושר בוועדת הרפורמות של הכנסת, חוק שירותי תשלום, התשנ"ט-2019, אשר קובע הסדרה אחידה של ההגנות הצרכניות בתחום שירותי התשלום. תכליתו המרכזית של חוק שירותי תשלום, הינה מתן הגנה צרכנית ללקוחות (משלמים או מוטבים) המקבלים ואשר יקבלו בעתיד "שירותי תשלום" מ"נותני שירותי תשלום", הגברת אמון הציבור ב"אמצעי התשלום" השונים ויצירת תשתית ראשונית להגברת התחרות בתחום שירותי התשלום בישראל. תחולת החוק ביום 9 בינואר 2020.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

- בחודש ינואר 2017 פורסם חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 על בסיס דוח ועדה ציבורית שמונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל (ועדת שטרומ). בין יתר ההוראות בחוק, החל מחודש יולי 2018 הבנקים נדרשים להעביר לגופים פיננסיים שיאושרו ובכפוף לאישור לקוח, יתרות עו"ש יומיות. בנק הפועלים ערוך למימוש ההוראה.
- בחודש אפריל 2019 נכנס לפעילות מאגר נתוני אשראי - כתוצאה מהחוק לכל אזרח יהיה דירוג אשראי כאשר דירוג זה יימסר לנותן אשראי בעת בקשת אשראי ולאחר הסכמת האזרח.
חקיקה פרטית לטובת נוטלי משכנתאות:
- בחודש ינואר 2019 פורסם תיקון 30 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) העוסק בדחיית פירעון הלוואה לדיור של לקוח בנסיבות מיוחדות, החוק קובע כי על הבנקים (וגופים חוץ בנקאיים ככל שאלו ימכרו משכנתאות בעתיד) לאפשר ללקוח, לבחור מסלול הלוואה בו הוא יהיה רשאי, לדחות תשלומים בגין הלוואה לדיור במקרה של אבטלה, מחלה, לידה או פגיעה.
- בחודש ינואר 2019 פורסם ברשומות תיקון 31 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) העוסק בדחיית תשלומי משכנתא עקב פטירת לווה - על-פי התיקון לחוק, במקרה של פטירת לווה, לבקשת מי שחייב לפרוע את הלוואה, על הבנק לדחות את תשלומי המשכנתא, לתקופה שלא תעלה על 12 חודשים, ללא תשלום וללא חיוב בריבית פיגורים.
תיקונים אלו נכנסו לתוקף בחודש יולי 2019.

למידע נוסף בדבר יוזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר, לרבות מידע על חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל ("ועדת שטרומ"), ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 1-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2019	*2018	2019	*2018	
במיליוני ש"ח				
2,050	2,150	685	704	סך הכנסות ריבית, נטו
9	6	2	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,059	2,156	687	706	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,148	1,121	386	384	עמלות והכנסות אחרות
3,207	3,277	1,073	1,090	סך ההכנסות
365	180	122	58	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,723	2,823	899	982	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
119	274	52	50	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
47	98	25	17	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
72	176	27	33	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
44,067	42,313	44,067	42,313	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
176,684	187,013	176,684	187,013	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר לקוחות פרטיים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-176 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-72 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי ומעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-2,156 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,059 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות פיקדונות הציבור, לצד עלייה במרווחים הפיננסיים על הפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. ההכנסות מעמלות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו ב-1,121 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,148 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בעמלות ניירות-ערך ועמלות הפצת מוצרים פיננסיים. ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו ב-180 מיליון ש"ח בהשוואה ל-365 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהפרשה הקבוצתית עקב קיטון במחיקות האוטומטיות ובהיקף החובות הבעייתיים.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו ב-2,823 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,723 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהוצאות מחשב ובעמלות. האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכם בכ-42.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-44.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמו בכ-187.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-187.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. למידע נוסף אודות סיכון אשראי לאנשים פרטיים, ראה "סיכון אשראי" בפרק סקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

6.1.2. מגזר עסקים קטנים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים. פעילות המגזר מבוצעת באמצעות מערך הסינוף הארצי של הבנק וכן באמצעות הערוצים הישירים (ראה בפרק "מגזר לקוחות פרטיים" לעיל). מערך הסינוף מספק שירותים נדרשים גם ללקוחות עסקיים של המגזר העסקי והמגזר המסחרי.

השירותים הניתנים ללקוחות המגזר כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, לצד מהלכים רחבי היקף לתמיכה והצמחה של מגזר זה וביניהם העמדת אשראי ייעודי המותאם לצרכי הלקוח במסגרת מגוון מוצרים.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

ראה "מגזר לקוחות פרטיים" לעיל.

ביום 14 לאפריל 2019 פורסם עדכון לכללי הבנקאות (שרות ללקוח) (עמלות) לעניין צירוף לקוחות המוגדרים "עסק קטן" או "עוסק מורשה" למסלולים. על-פי הכללים יש לאתר את הלקוחות שסכום גביית העמלות בעו"ש (פעולות על-ידי פקיד/בערוץ ישיר) עולה על הסכום אותו היו משלמים בפועל אילו היו מצטרפים לאחד המסלולים (בסיסי/מורחב) בכל חודש במהלך אותה שנת כספים. המהלך יתבצע בחודש מרץ כל שנה תוך משלוח הודעה על הצירוף ודרכי הביטול. בשנה הנוכחית הכללים קבעו כי הלקוחות יצורפו באוגוסט 2019.

המהלך הראשון של צירוף לקוחות המוגדרים "עסק קטן" או "עוסק מורשה" למסלולים בוצע ביום 1 באוגוסט 2019 כנדרש בהוראה.

טבלה 2-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2019	*2018	2019	*2018	
במיליוני ש"ח				
1,209	1,221	410	400	סך הכנסות ריבית, נטו
2	2	1	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,211	1,223	411	401	סך-הכל רווח מימוני, נטו
434	432	146	144	עמלות והכנסות אחרות
1,645	1,655	557	545	סך ההכנסות
307	235	139	68	הוצאות בגין הפסדי אשראי
840	881	284	303	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
498	539	134	174	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
197	194	57	62	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
301	345	77	112	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
32,343	31,132	32,343	31,132	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
40,765	43,826	40,765	43,826	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר העסקים הקטנים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019, הסתכם ב-345 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-301 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, שקוזזה בחלקה על-ידי גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו ב-235 מיליון ש"ח בהשוואה ל-307 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהפרשה הקבוצתית בגין חובות בעייתיים ומקיטון במחיקות האוטומטיות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו ב-881 מיליון ש"ח בהשוואה ל-840 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהוצאות מחשב ובעמלות.

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכם בכ-31.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-32.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמו בכ-43.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-42.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

6.1.3. מגזר הלוואות לדיור

כללי ומבנה המגזר

הבנק מציע הלוואות לדיור ללקוחות פרטיים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תוכניות הסיוע הממשלתיות, באמצעות נציגויות משכן בסניפים השונים הפרושים ברחבי הארץ.

תחרות

משכנתא הינה מוצר מוטה מחיר: מדובר בעסקה כלכלית משמעותית ביותר של משק הבית ולכן הלקוח מבצע סקר שוק ומשווה מחירים. לכן מדובר בשוק מאופיין בתחרותיות רבה.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

בתחום ההלוואות לדיור קיימת רגולציה ייעודית ענפה, בנוסף לרגולציה הכללית החלה על מתן אשראי על-ידי הבנק.

- **טיטוט עדכון להוראת נוהל בנקאי תקין 329** - ביום 1 ליולי 2019 פרסם בנק ישראל טיטוט עדכון להוראה 329, לפיה המגבלות על חלק ההלוואה בריבית משתנה (סעי' 7 להוראה) לא תחולנה על הלוואות לאזרחי ישראלי אשר מרבית הכנסתו משולמת במטבע-חוץ; וזאת בנוסף להחרגה מהמגבלות הנ"ל, שקיימת כבר בהוראה, לגבי הלוואות לדיור במטבע-חוץ או צמודות מטבע-חוץ שניתנו לתושב חוץ.

- **טיטוט עדכון שאלות ותשובות להוראת נוהל בנקאי 329** - ביום 8 ליולי 2019 העביר בנק ישראל טיטוט עדכון לשאלות ותשובות להוראת נוהל בנקאי תקין 329 בשני עניינים:

- 1) המגבלות על חלק ההלוואה בריבית משתנה תחולנה על סך ההלוואה לדיור בניכוי הסכומים שההוראה מתירה להחריג מהמגבלות הנ"ל.
- 2) במקרה בו קרוב משפחה שאינו בעל זכות במקרקעין מצטרף כלווה להלוואה לא ניתן להתחשב ביותר ממחצית מהכנסתו, גם אם הוא משלם 100% מההחזר החודשי.

- **שאלות ותשובות להוראת נוהל בנקאי תקין 451** - בהמשך לטיטוט שאלות ותשובות להוראת נוהל בנקאי תקין 451, שבנק ישראל פרסם ביום 8 באפריל 2019, בעניין סיווג הלוואה המיועדת לבן משפחה, לפיה הלוואה בשעבוד דירה, המיועדת לסייע לבן משפחה אחר למטרת עסק - תסווג כהלוואה לכל מטרה בשעבוד נכס למגורים ותהא כפופה למגבלות 451; עודכן ביום 28 ביולי 2019 כי בהתאם לפרוטוקול הדיון של "הוועדה המייעצת" מיום 4 לאפריל 2019 הוחלט כי הנושא ירד בשלב זה מסדר היום.

טבלה 3-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2018	2019	2018	2019	
במיליוני ש"ח				
507	612	178	214	סך הכנסות ריבית, נטו
46	46	14	16	עמלות והכנסות אחרות
553	658	192	230	סך ההכנסות
24	25	18	6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
181	196	61	67	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
348	437	113	157	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
137	154	48	53	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
211	283	65	104	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
79,011	87,316	79,011	87,316	אשראי לציבור, נטו, לטוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הלוואות לדיור בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-283 מיליון ש"ח בהשוואה ל-211 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-612 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-507 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהיקפי האשראי ובמרווחים הפיננסיים על האשראי. האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכם בכ-87.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-81.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הגידול נובע מעלייה בהיקפי הפעילות. למידע נוסף אודות סיכונים בתיק הלוואות לדיור, ראה [סעיף 3.2.6 בפרק סקירת הסיכונים](#), בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

6.1.4. מגזר מסחרי

כללי ומבנה המגזר

המגזר המסחרי מספק מגוון רחב של שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים מדרג הביניים (Middle Market). המגזר פועל באמצעות מרכזי עסקים ללקוחות ותיקים ומרכזי עסקים ללקוחות בצמיחה. ללקוחות המגזר מוענקים שירותים תפעוליים על-ידי מערך מרכזי השירות הפזורים בארץ.

התפתחויות עיקריות במגזר

תחומי הפעילות העיקריים של לקוחות המגזר הינם: תעשייה, מסחר ובנייה ונדל"ן ופעילותם מתבצעת בעיקר בשוק המקומי, בנוסף מטפל המגזר גם בלקוחות המנהלים פעילות יבוא ויצוא. עיקר הגידול במגזר זה, מקורו בענף הבניה והנדל"ן. בנוסף כחלק מהאסטרטגיה, מתמקד הבנק בהעמקת פעילות עם לקוחות בתחום ענף המסחר.

האינדיקטורים הכלכליים מצביעים על מגמה של האטה בצמיחת המשק ברבעונים האחרונים, זאת ככל הנראה על רקע מלחמת הסחר שהביאה להאטה בצמיחה הגלובלית, ולעת עתה השפעתה מתמקדת בענף התעשייה. במהלך הרבעון חלה ירידה ברמת הריביות לכל הטווחים, נתון שתומך בסקטור העסקי, ובעיקר בנדל"ן. היקף רכישת דירות חדשות המשיך לעלות, בהשפעת עסקות בפרויקט מחיר למשתכן.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

טבלה 4-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
*2018	2019	*2018	2019	
במיליוני ש"ח				
743	813	254	279	סך הכנסות ריבית, נטו
6	8	2	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
749	821	256	282	סך-הכל רווח מימוני, נטו
262	277	89	97	עמלות והכנסות אחרות
1,011	1,098	345	379	סך ההכנסות
(6)	29	18	15	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
384	382	124	127	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
633	687	203	237	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
255	249	88	85	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
378	438	115	152	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
36,454	39,997	36,454	39,997	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
24,235	23,493	24,235	23,493	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* הוצאות בגין ביטוח ערבות חוק מר סווגו כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות. בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר המסחרי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-438 מיליון ש"ח בהשוואה ל-378 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו, שקוזה על-ידי גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-821 מיליון ש"ח בהשוואה ל-749 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקפי האשראי ובמרווחים הפיננסיים על הפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. ההכנסות מעמלות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו ב-277 מיליון ש"ח בהשוואה ל-262 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בעמלות מעסקי מימון.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 רשם המגזר המסחרי הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 29 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסות בסך של 6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי נבע מעלייה בהוצאות שנרשמו על בסיס פרטני ומירידה בגביית חובות שנמחקו חשבונאית בעבר.

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכם בכ-40.0 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-37.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמו בכ-23.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-25.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

6.1.5. מגזר עסקי

כללי ומבנה המגזר

המגזר העסקי מתמחה במתן שירותים פיננסיים לתאגידים גדולים בישראל כאשר מתן אשראי מהווה את עיקר פעילותו. המגזר פועל באמצעות שלושה סקטורים שבכל אחד מהם פועלים מנהלי קשרי לקוחות (מק"לים) בעלי התמחות ייעודית:

- נדל"ן.
- תעשייה, מסחר ומלונאות.
- תשתיות ואנרגיה.

בנוסף, עוסק המגזר במוצרי מימון מורכבים, לרבות: מימון סחר חוץ, מימון הון חוזר, מימון נכסים בחו"ל, עסקות מימון מורכבות, סינדיקציה ומכירת סיכוני אשראי.

החטיבה העסקית כוללת גם את האגף לאשראים מיוחדים, אשר מרכז את הטיפול בלקוחות המגזר העסקי והמגזר המסחרי שנקלעו לקשיים, מתוך ניסיון לסייע לשיקומם תוך מתן תמיכה עסקית.

טבלה 5-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2018*	2019	2018*	2019	
במיליוני ש"ח				
1,015	1,048	345	361	סך הכנסות ריבית, נטו
102	55	19	16	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,117	1,103	364	377	סך-הכל רווח מימוני, נטו
365	349	109	116	עמלות והכנסות אחרות
1,482	1,452	473	493	סך ההכנסות
(317)	(105)	(212)	(201)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
457	456	154	154	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
1,342	1,101	531	540	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
531	397	228	194	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
811	704	303	346	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
69,580	75,515	69,580	75,515	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
39,013	48,719	39,013	48,719	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר סווגו כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות. בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר העסקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-704 מיליון ש"ח בהשוואה ל-811 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-1,103 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,117 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווחים בגין מכירת הלוואות. קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי עלייה בהכנסות הריבית, נטו עקב עלייה ביתרות האשראי והפיקדונות ובמרווחים הפיננסיים על הפיקדונות. ההכנסות מעמלות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו ב-349 מיליון ש"ח בהשוואה ל-365 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בעמלות מפעילות סינדיקציה, שקוזה בחלקה על-ידי גידול בעמלות סחר חוץ וניירות-ערך. ההכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-105 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 317 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נבע בעיקר מעלייה בהוצאות שנרשמו על בסיס פרטני וכן מגידול בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי עקב עלייה בהיקף החובות הבעייתיים. האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכם בכ-75.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-71.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הגידול נובע בעיקרו מיתרות אשראי לקבוצת ישראל כ-3.6 מיליארד ש"ח, אשר נכללו לראשונה החל מהרבעון השני של שנת 2019 עקב הפסקת האיחוד. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמו בכ-48.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-44.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הגידול נבע מעלייה בהפקדות של לקוחות מוסדיים גדולים.

6.1.6 פעילות בינלאומית

כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק כוללת את סניף ניו-יורק ונציגויות, הפועלים שוויץ, בנק פוזיטיב תורכיה, וכן קיום קשרים עם בנקים ברחבי העולם. עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק, המתמקד בתחומי הפעילות הבאים: מתן שירותים בנקאיים מקיפים הן לחברות ישראליות הפועלות בארצות-הברית והן לחברות ולקוחות מקומיים, הכוללים: אשראי, סחר-חוץ, פיקדונות ושירותי חדר עסקות. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פיקדונות על-ידי ה-FDIC. בנוסף הסניף נותן אשראי בדרך של רכישת השתתפויות. תחום הפעילות מול בנקים כולל מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון (ראה פרק "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים"). בתחום הבנקאות הפרטית הבינלאומית, הבנק פועל להפסקת מכלול הפעילויות בחו"ל ולסגירת החברות הבנות העוסקות במתן השירותים הנלווים. פעולות אילו מביאות, בין השאר, לקיטון בהיקף נכסיהם של תושבי חוץ המופקדים בקבוצת הבנק.

מגבלת חקיקה, תקינה ואילווצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

בנוסף לכללים ולמגבלות המוטלים על-ידי בנק ישראל על הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק, הן מכוח חקיקה ונהלים והן מכוח הוראות בהיתרים הניתנים על-ידי בנק ישראל בעת רכישת חברות בנות ו/או פתיחת סניפים בחו"ל, פעילות המגזר הבינלאומי במדינות השונות כפופה לתקנות רלוונטיות לאופי הפעילות של הקבוצה במדינות בהן מתקיימת פעילות עסקית (Cross border regulations) ולפיקוח גולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות בהן פועלות שלוחות הבנק בחו"ל, הכוללות דרישות של הון, החזקת נכסים נזילים, ציות ואיסור הלבנת הון וכיוצא בזה. לפרטים בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה [ביאור 10](#). בתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר חקירת הבנק בקשר עם בכירים בארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ראה [ביאור 10](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

היחידות העיקריות בבנקאות הבינלאומית

סניף ניו-יורק

עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של קבוצת הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק. לסניף ניו-יורק פעילות בתחום ה-Middle Market בארצות-הברית, באמצעות פיתוח מערכת יחסים ומתן אשראי ישיר ללקוחות מסחריים מקומיים. כמו-כן, פועל הסניף בשוק הסינדיקציות כפעילות משלימה. לבנק נציגויות בלוס אנג'לס (נציגות אחת בתהליכי סגירה), ניו ג'רסי, מיאמי ובטורונטו, קנדה (בתהליך סגירה).

Hapoalim (Switzerland) Ltd. (הפועלים-שוויץ)

בחודש ספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותו של הפועלים שוויץ בדרך של מכירת נכסיו או בדרך אחרת. בחודש אפריל 2018 חתם הבנק על הסכם עם Bank J. Safra Sarasin AG ו-Banque J. Safra Sarasin (Luxembourg) S.A-1 למכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של הפועלים שוויץ בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג. במהלך חודש נובמבר 2018, בהתאם להסכם, הועברו מרבית נכסי הלקוחות משוויץ ולוקסמבורג לקונה. בחודש יוני 2019 חתם הפועלים שוויץ על הסכם עם Hyposwiss Private Bank Geneva SA למעבר מרבית יתרת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של הפועלים שוויץ בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג. העברה מתוכננת במספר פעימות ב-18 החודשים הקרובים. במהלך החודשים ספטמבר ואוקטובר 2019 במסגרת הפעימה הראשונה הועבר חלק ניכר מהחשבונות הנותרים בסניפי ציריך ולוקסמבורג ל-Hyposwiss Private Bank Geneva SA. בהתאם למתווה התהליך הנדרש לשם יציאת החברה מגדר אחריותה הפיקוחית של ה-FINMA, עודכנו מסמכי ההתאגדות של החברה בע"מ באופן בו, בין היתר, החל מחודש אפריל 2019 הושמטה המילה "בנק" משמות החברות של הפועלים שוויץ והסניף בלוקסמבורג.

Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. (בנק הפועלים לוקסמבורג)

חברה בת בנקאית (בבעלות מלאה של הבנק) אשר עיקר פעילותה מתן אשראי לתאגידים הפועלים באירופה אשר יש להם זיקה ישראלית. בחודש יוני 2019, החליט דירקטוריון הבנק כחלק ממהלך לחיזוק מוטת השליטה בפעילויות בחו"ל, לפעול לסגירת בנק הפועלים לוקסמבורג, בדרך של העברת תיק האשראי הקיים שלו לישראל או פירעון יתרתו וכן להמשיך בפעילות המימון במדינות מסוימות באירופה ישירות דרך הבנק מישראל.

פעילות הבנק בתורכיה

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה באמצעות Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן "בנק פוזיטיף"), הפועל ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית.

חלקו של הבנק בבנק פוזיטיף עומד על 69.8%. לפרטים נוספים ראה [פרק 2.6](#) בדוח הדירקטוריון.

לאור המצב הכלכלי והפוליטי בתורכיה, במסגרת התוכנית האסטרטגית של הבנק, הוחלט לפעול להקטנה הדרגתית של תיק האשראי של בנק פוזיטיף. לבעל מניות המיעוט בבנק פוזיטיף טענות כנגד הבנק בקשר עם ההשפעה, לכאורה, של האמור על התוצאות של בנק פוזיטיף. בהקשר זה יצוין כי בחודש ינואר 2019 בנק ישראל הנחה את הבנק להגדיל את שיעורי השקלול של נכסי הסיכון בחישוב יחס ההון המאוחד בגין הפעילות בבנק פוזיטיף, החל משנת 2020. לפרטים ראה [פרק הון והלימות הון](#) לעיל.

הבנק הגביר פעולות למכירת מלוא החזקותיו בבנק פוזיטיף ובמסגרת זו בחודש אוקטובר 2019 גם התקשר, במשותף עם בעל מניות המיעוט בבנק פוזיטיף עם בנק השקעות תורכי שסייע באיתור רוכשים פוטנציאליים. בהתחשב בכל האמור, מעריך הבנק כי יוכל להתקשר במהלך השנה הקרובה בהסכם למכירת החזקותיו בבנק פוזיטיף אך אינו צפוי להשיב את מלוא סכום ההשקעה בחברה, וסביר שמרבית התמורה תהיה מותנית. בהתאם לכללי החשבונאות החלים על הבנק, ולאור צפי הבנק למכירת ההשקעה בשנה הקרובה במחיר הנמוך מערכה בספרי הבנק, העריך הבנק את השווי ההוגן של התמורה הצפויה והכיר בהפסד מירידת ערך בסך של כ-63 מיליוני ש"ח.

המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בתל-אביב

מרכז המספק לתושבי חוץ שירותים ומוצרי בנקאות פרטית. ברבעון השלישי של שנת 2019, הוחלט על הפסקת פעילות בניירות-ערך ללקוחות שהינם תושבי חוץ, וכן על העברת לקוחות המרכז לסניף של החטיבה הקמעונאית במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020.

טבלה 6-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2018	2019	2018	2019	
במיליוני ש"ח				
345	357	122	123	סך הכנסות ריבית, נטו
(23)	(4)	(32)	(5)	הכנסות מימון שאינן מריבית
322	353	90	118	סך-הכל רווח מימוני, נטו
85	57	27	23	עמלות והכנסות אחרות
407	410	117	141	סך ההכנסות
53	34	33	16	הוצאות בגין הפסדי אשראי
802	587	287	161	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
(448)	(211)	(203)	(36)	הפסד מפעילות נמשכת לפני מסים
5	44	(3)	29	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
רווח (הפסד) נקי:				
(453)	(255)	(200)	(65)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
33	10	15	3	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(420)	(245)	(185)	(62)	הפסד נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
13,837	12,690	13,837	12,690	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
22,149	15,910	22,149	15,910	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הפעילות הבינלאומית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-245 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-420 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים הפועלים שוויץ וכן מרישום הוצאות הפרשי שער משיערוך הפרשה האמורה בתקופה המקבילה אשתקד, זאת לעומת הכנסות מהפרשי שער משערוך הפרשה הנ"ל שנרשמו השנה. כמו-כן, חלה עלייה ברווחי הפעילות העסקית בארצות-הברית. הקיטון בהפסד קוזז בחלקו על-ידי ירידת ערך בסך של כ-63 מיליון ש"ח, שנרשמה בגין השקעת הבנק בפוזיטיף. להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-82 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בהשוואה לרווח נקי בסך של 63 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מפעילות ה-Middle-Market בעקבות עלייה בהכנסות הריבית, נטו, כתוצאה מעלייה ביתרות האשראי הממוצעות ובמרווחים הפיננסיים, שקוזזה בחלקה על-ידי גידול בהוצאות הפסדי אשראי.
- ההפסד של הפועלים שוויץ הסתכם בכ-222 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בהשוואה להפסד בסך של כ-396 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בתקופה המקבילה אשתקד, וכן כתוצאה מרישום הכנסות הפרשי שער משיערוך הפרשה האמורה בתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019. קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי רישום הפסד ממכירת תיקי נכסי הלקוחות של הפועלים שוויץ בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג ברבעון השני של שנת 2019.
- ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק בגין קבוצת בנק פוזיטיף הסתכם בכ-84 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בהשוואה לכ-75 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהפסד נבע בעיקרו מרישום ירידת ערך בסך של כ-63 מיליון ש"ח בגין השקעת הבנק בבנק פוזיטיף, וזאת לנוכח צפי הבנק למכירת השקעה בשנה הקרובה במחיר הנמוך מערכה בספרי הבנק. הגידול בהפסד קוזז בחלקו על-ידי רישום הפרשה משמעותית להפסדי אשראי בתקופה המקבילה אשתקד.

סך האשראי לציבור של הפעילות הבינלאומית ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכם בכ-12.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-14.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

- האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2019 בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-11.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-13.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. בפעילות ה-Middle-Market הסתכם האשראי בכ-10.7 מיליארד ש"ח, מתוכו סך של כ-4.8 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה. זאת, בהשוואה לכ-11.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, מתוכו סך של כ-5.0 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה.
- האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2019 בהפעלים שוויץ הסתכם בכ-0.1 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-0.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הקיטון נבע מהמשך צמצום פעילותו של הפועלים שוויץ. בהקשר זה נציין כי ביום 20 בספטמבר 2019 הושלמה הפעילה הראשונה בהסכם להעברת יתרת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של הפועלים שוויץ ל-Hyposwiss Private Bank Geneva SA.
- האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2019 בבנק פוזיטיף בתורכיה הסתכם בכ-0.4 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-0.5 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2018.

סך פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2019 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-15.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-19.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

- יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2019 בסניף ניו-יורק הסתכמה בכ-15.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-18.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. בפעילות ה-Middle-Market הסתכמו הפיקדונות בכ-7.4 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-6.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. יתרת פיקדונות הציבור מסוג Brokered CD's הסתכמה בכ-8.4 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-11.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2019 בהפעלים שוויץ הסתכמה בכ-0.1 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-1.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הקיטון נובע בעיקרו מהמשך צמצום פעילותו של הפועלים שוויץ, כאמור לעיל.

6.1.7. מגזר ניהול פיננסי

כללי ומבנה

פעילות מגזר זה כוללת:

- פעילות בתיק הבנקאי - ניהול המקורות והשימושים לרבות ניהול סיכוני השוק והנזילות (לפרטים בדבר סיכונים אלה, ראה פרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה), וזאת באמצעות קביעת מחירי העברה פנימיים (ראה להלן), ניהול תיק השקעות, הנפקות אגרות-חוב ושטרי הון וביצוע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים. פעילות המגזר בתיק הבנקאי מתבצעת בעיקרה באמצעות היחידות לניהול נכסים והתחייבויות ("נג"ה") בארץ ובחו"ל ובאמצעות היחידה לניהול השקעות נוסטרו האחראיות על ניהול תיק אגרות-חוב (ממשלתי וקונצרני) ותיק המניות, ותאום הפעילות ברמת הקבוצה.
  - פעילות בתיקי המסחר - פעילות עשיית שוק ומסחר בחדר עסקות בתחום מטבע-החוץ, הריביות ונגזרי OTC.
  - פעילות מול לקוחות - מתן שירות ללקוחות הבנק לביצוע עסקות בניירות-ערך (ישראלים וזרים), במכשירים פיננסיים בש"ח, במטבע-חוץ ובריביות באמצעות חדרי העסקות, כמו גם תמיכה בפיתוח ובתחבור של מוצרים פיננסיים מתוחכמים וכן שרותי קסטודי, נגזרים סחירים ולא סחירים ושירותים תפעוליים לקרנות נאמנות.
- בהמשך להחלטת הבנק להפסיק את פעילות מתן שירותי תפעול קופות-גמל וקרנות השתלמות לחברות מנהלות כאמור בסעיף 7.5.7 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2018, הפסקת הפעילות הושלמה ברבעון השלישי לשנת 2019.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

טבלה 6-7: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי⁽¹⁾

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2018*	2019	2018*	2019	
במיליוני ש"ח				
732	817	227	200	סך הכנסות ריבית, נטו
871	221	400	41	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,603	1,038	627	241	סך-הכל רווח מימוני, נטו
117	104	30	31	עמלות והכנסות אחרות
1,720	1,142	657	272	סך ההכנסות
(2)	2	-	(2)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
365	314	123	109	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
1,357	826	534	165	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
454	299	173	91	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
903	527	361	74	רווח מפעילות נמשכת לאחר מסים
8	7	-	3	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח (הפסד) נקי:				
911	534	361	77	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
7	4	6	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
918	538	367	77	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
514	2,044	514	2,044	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
38,929	29,066	38,929	29,066	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.
 (1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים, אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במגזר הניהול הפיננסי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-538 מיליון ש"ח בהשוואה ל-918 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-1,038 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,603 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מהפסד בסך 310 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 99 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כתוצאה משינוי בפערים בין השווי ההוגן של גזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה, אשר נבע בעיקר כתוצאה מירידת הריבית השקלית הארוכה. בנוסף, חל קיטון בהכנסות מהפרשי שער בעיקר בשל גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים וכן קיטון בהכנסות מהפרשי הצמדה בשל השינויים בשיעור עליית המדד הידוע בין התקופות. מנגד, חלה עלייה ברווח מהשקעה בניירות-ערך. האשראי לציבור, נטו, ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכם בכ-2.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-0.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמו בכ-29.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-34.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

6.1.8. התאמות

במסגרת זו נכללות פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח. מסגרת זו כוללת, בין היתר: (1) תוצאות חברות הבת פועלים סהר בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, ופעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ; (2) רווח הון ממכירת בניינים וצויד; (3) הפרשות והוצאות משפטיות ואחרות בקשר עם החקירה של עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים שאינן מיוחסות לפעילות הבינלאומית; (4) התאמות של פעולות בין-מגזריות. כמו-כן, המגזר כולל את פעילות קבוצת ישראל, אשר סווגה כ"פעילות מופסקת" החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2018, לפרטים לגבי פעילות קבוצת ישראל ראה [פרק ממשל תאגידי בדוחות לשנת 2018](#).

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר אחר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-189 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 227 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-69 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך של 52 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהפסד נבע בעיקר מעלייה בהוצאות המשפטיות הכרוכות בחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, שקווצה על-ידי עלייה בהכנסות הפרשי שער משערוך ההפרשה לחקירה.

כמו-כן, מגזר אחר כולל רווח נקי המיוחס לפעילות מופסקת אשר הסתכם בסך של 258 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019, בהשוואה ל-279 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח מפעילות מופסקת בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 כולל רווח נטו בסך של כ-137 מיליון ש"ח, בגין מכירת ההשקעה בישראל. בנוסף, בתוצאות הפעילות המופסקת נכלל חלקו של הבנק ברווחי ישראל (33%) ברבעון השני והשלישי של שנת 2019, כאשר עד לתום הרבעון הראשון לשנת 2019 הרווח מפעילות מופסקת כלל את חלקו של הבנק (98.2%) מרווחי קבוצת ישראל.

יתרות האשראי לציבור, הנכללות במגזר זה לתקופות השוואה כוללות את פעילות קבוצת ישראל, המהווה פעילות מופסקת.

6.2. דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובחו"ל כלהלן:

טבלה 6-8: דירוג

מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע-חוץ טווח קצר	מטבע-חוץ טווח ארוך	סוכנות דירוג
ישראל-סוברני				
אפריל 2019	חיובי		A1	Moody's
אוגוסט 2019	יציב	A-1+	AA-	S&P
מרץ 2019	יציב	F1+	A+	Fitch Ratings
בנק הפועלים				
ספטמבר 2019	יציב	P-1	A2	Moody's
נובמבר 2019	יציב	A-1	A	S&P
יולי 2019	יציב	F1+	A	Fitch Ratings
מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע מקומי טווח קצר	מטבע מקומי טווח ארוך	סוכנות דירוג
דירוג מקומי (בישראל)				
נובמבר 2019	יציב		AAA	מעלות S&P
דצמבר 2018	יציב	P-1	Aaa	מידרוג

בחודש יוני 2019 אישרה חברת S&P מעלות דירוג של AA עבור כתבי התחייבות של הבנק עם מנגנון לספיגת הפסדים (COCO) אשר מוכרים כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל 3. באותו תאריך אישרה גם חברת מידרוג דירוג Aa3 באופק יציב עבור אותם כתבי התחייבות.

6.3. מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; אחריות חברתית

כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת בנק הפועלים, רואה עצמו הבנק מחוייב למעורבות פעילה ומובילה בחברה ובקהילה, לצד מנהיגותו העסקית ויוזמותיו בתחום הכלכלי, וזאת באמצעות "פועלים בקהילה".

מעורבות זו היא חלק מתפיסה ניהולית מתקדמת, הגורסת כי גוף אשר פועל בתוך הקהילה ושואב מתוכה את עובדיו ואת לקוחותיו כאחד - הינו חלק ממנה, וכגורם מוביל עסקית, עליו גם לחזק, להוביל ולתרום לקידום ולשיפור תנאיהם של בני הקהילה, ובמיוחד החלשים שבהם.

ברוח פילוסופיה עסקית זו, מתנהלת בבנק פעילות קהילתית מגוונת ורחבת היקף, אשר מוצאת ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובפעילות התנדבותית ענפה, בה משתתפים חברי ההנהלה והעובדים גם יחד. ברבעון השלישי לשנת 2019 התמקדה פועלים בקהילה בפרויקטים בתחום הנגישות, תעסוקתיות, חינוך, אל מול ילדים, בני נוער ואוכלוסיות ספציפיות, תוך מתן דגש מיוחד על חינוך להתנהלות כלכלית נבונה.

המעורבות החברתית של פועלים בקהילה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 באה לידי ביטוי בהוצאה כספית מצטברת של כ-28 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים אודות פעילות קבוצת הבנק בתחום המעורבות החברתית, התרומה לקהילה ואחריות חברתית, ראה [סעיף 7.8 לחלק ממשל תאגידי](#)

[לפרטים נוספים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2018.](#)

7. נספחים

7.1. התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים

טבלה 7-1: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו

2018			2019				
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
2,528	3,274	2,895	2,975	2,825	3,730	2,593	הכנסות ריבית
(442)	(972)	(667)	(685)	(548)	(1,264)	(310)	הוצאות ריבית
2,086	2,302	2,228	2,290	2,277	2,466	2,283	הכנסות ריבית, נטו
228	361	406	450	89	166	58	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,314	2,663	2,634	2,740	2,366	2,632	2,341	סך הרווח המימוני המדווח
בניטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:							
68	30	9	73	(23)	76	169	הכנסות (הוצאות) מממוש ומתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
49	27	167	160	155	95	12	רווח מהשקעות במניות
-	-	-	-	-	-	(63)	הפסד מירידת-ערך מניות של חברות מוחזקות
18	40	-	(2)	-	1	-	רווחים (הפסדים) בגין הלוואות שנמכרו
(38)	41	96	(35)	(97)	(77)	(136)	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(5)	55	6	17	(65)	(35)	(28)	הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל ⁽²⁾
2,222	2,470	2,356	2,527	2,396	2,572	2,387	סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת ⁽³⁾

(1) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
 (2) השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס הכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין השקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
 (3) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבוני.
 מזה בגין השפעות שינויים במדד: הוצאה של 76 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של 2019, הכנסה של 158 מיליון ש"ח ברבעון השני של 2019, הוצאה של 33 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019, הכנסה של 5 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2018, הכנסה של 19 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2018, הכנסה של 138 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2018, הוצאה של 34 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

טבלה 2-7: הוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים**

2018				2019			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
153	222	167	293	230	268	155	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(256)	(228)	(289)	(217)	(200)	(254)	(306)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(103)	(6)	(122)	76	30	14	(151)	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
319	96	240	113	91	305	111	הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
216	90	118	189	121	319	(40)	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי*
* מזה:							
87	(17)	(37)	81	51	256	(103)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
5	6	20	9	3	8	7	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
124	103	135	95	65	54	59	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	(2)	-	4	2	1	(3)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
216	90	118	189	121	319	(40)	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
שיעור ההוצאה מסך האשראי לציבור***:							
(0.22%)	0.32%	0.24%	0.41%	0.32%	0.37%	0.21%	שיעור ההוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי
0.69%	0.46%	0.59%	0.57%	0.45%	0.79%	0.36%	שיעור ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור****
0.32%	0.13%	0.17%	0.27%	0.17%	0.44%	(0.05%)	שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.11%	0.25%	0.15%	0.28%	0.17%	0.13%	0.01%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
8.18%	18.32%	10.94%	21.29%	12.86%	9.47%	0.50%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** לרבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.

*** על בסיס שנתי.

**** הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך הוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

טבלה 3-7: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים

2018				2019			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
							עמלות
232	227	230	231	218	212	222	דמי ניהול חשבונות
189	182	174	196	174	174	173	פעילות בניירות-ערך
67	70	81	64	63	88	85	כרטיסי אשראי, נטו
55	76	47	45	54	46	46	טיפול באשראי
*110	*111	*115	114	116	119	*122	עמלות מעסקי מימון
173	178	175	176	160	165	167	עמלות אחרות
*826	*844	*822	826	785	804	*815	סך-הכל עמלות
							הכנסות אחרות
22	25	13	45	18	29	11	סך-הכל הכנסות עמלות והכנסות ואחרות
*848	*869	*835	871	803	833	*826	

* סווג מחדש.

טבלה 4-7: פירוט רבעוני של ההוצאות התפעוליות והאחרות

2018				2019			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
							הוצאות שכר
960	952	890	938	941	889	880	שכר
84	110	130	33	102	129	130	מענקים ותגמול מבוסס מניות
1,044	1,062	1,020	971	1,043	1,018	1,010	סך-הכל שכר
343	343	341	349	314	324	351	אחזקה ופחת בניינים וציוד
578	629	623	1,657	520	650	609	אחרות⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾
1,965	2,034	1,984	2,977	1,877	1,992	1,970	סך-הכל

- (1) כולל הוצאות לסגירת פעילות הבנקאות הפרטית בשוויץ; רבעון שני של שנת 2019 בסך של 76 מיליון ש"ח וברבעון השלישי של שנת 2018 בסך של 30 מיליון ש"ח.
- (2) הרבעון השלישי של שנת 2019 כולל הוצאה בסך של 100 מיליון ש"ח בגין הוצאות משפטיות הכרוכות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים והחקירה בנושא FIFA (סך של 111 ברבעון השני של שנת 2019, סך של 123 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019, סך של 194 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2018, סך של 142 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2018, סך של 103 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2018, 87 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018).
- (3) הרבעון השלישי של שנת 2019 כולל הכנסה בסך של 51 מיליון ש"ח בגין הוצאות הכרוכות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים והחקירה בנושא FIFA (הכנסה בסך של 41 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2019, הכנסה בסך של 71 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019, הוצאה בסך של 952 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2018, הכנסה בסך של 14 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2018, ברבעון השני של שנת 2018 הוצאה בסך של 50 מיליון ש"ח, ברבעון הראשון של שנת 2018 הוצאה בסך של 61 מיליון ש"ח).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

7.2 שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
*2018			2019		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ⁽³⁾ :					
3.89%	2,488	259,274	3.18%	2,080	264,995
בישראל					
5.41%	203	15,307	5.60%	213	15,536
מחוץ לישראל					
3.98%	2,691 ⁽⁵⁾	274,581	3.31%	2,293 ⁽⁵⁾	280,531
סך-הכל					
אשראי לממשלות:					
3.04%	17	2,262	2.93%	15	2,073
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
3.04%	17	2,262	2.93%	15	2,073
סך-הכל					
פיקדונות בבנקים:					
2.28%	17	3,005	2.02%	40	7,977
בישראל					
(1.22%)	(1)	326	(12.22%)	(5)	156
מחוץ לישראל					
1.94%	16	3,331	1.73%	35	8,133
סך-הכל					
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.10%	13	51,965	0.26%	25	38,975
בישראל					
2.02%	41	8,187	2.47%	58	9,472
מחוץ לישראל					
0.36%	54	60,152	0.69%	83	48,447
סך-הכל					
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	829	-	-	508
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	829	-	-	508
סך-הכל					
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾ :					
1.40%	161	46,323	1.08%	150	55,757
בישראל					
2.57%	30	4,723	2.70%	20	2,991
מחוץ לישראל					
1.51%	191	51,046	1.16%	170	58,748
סך-הכל					

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 בסך של 263 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2018: 134 מיליוני ש"ח).
- (5) עמלות בסך 134 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (30 בספטמבר 2018: 135 מיליוני ש"ח).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
*2018			2019		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
נכסים נושאי ריבית (המשך)					
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :					
0.41%	6	5,863	(0.16%)	(3)	7,341
בישראל					
5.75%	1	71	-	-	10
מחוץ לישראל					
0.47%	7	5,934	(0.16%)	(3)	7,351
סך-הכל					
נכסים אחרים:					
-	-	689	-	-	1,880
בישראל					
-	-	-	-	-	1
מחוץ לישראל					
-	-	689	-	-	1,881
סך-הכל					
3.02%	2,976	398,824	2.57%	2,593	407,672
סך-כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	16,564	-	-	6,623
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	38,135	-	-	37,006
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾					
-	-	453,523	-	-	451,301
סך-כל הנכסים					
3.89%	274	28,614	4.12%	286	28,166
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל					

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי

הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשלושה חודשים שהסתיימו ביום

30 בספטמבר 2019 בסך של 263 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2018: 134 מיליוני ש"ח).

(4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
*2018			2019		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
0.66%	318	193,737	0.50%	239	192,126
בישראל					
0.08%	17	86,552	0.22%	45	83,519
לפי דרישה					
1.13%	301	107,185	0.72%	194	108,607
לזמן קצוב					
2.09%	81	15,590	2.35%	88	15,101
מחוץ לישראל					
1.71%	16	3,762	2.21%	22	4,016
לפי דרישה					
2.22%	65	11,828	2.40%	66	11,085
לזמן קצוב					
0.76%	399	209,327	0.63%	327	207,227
סך-הכל					
פיקדונות הממשלה:					
4.94%	2	165	3.33%	2	243
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
4.94%	2	165	3.33%	2	243
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
-	-	-	-	-	-
בישראל					
2.91%	4	556	-	-	100
מחוץ לישראל					
-	4	556	-	-	100
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים:					
-	-	4,125	0.48%	1	827
בישראל					
14.79%	8	228	5.59%	3	219
מחוץ לישראל					
0.74%	8	4,353	1.54%	4	1,046
סך-הכל					
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
-	-	-	-	-	-
בישראל					
9.63%	1	43	41.63%	1	11
מחוץ לישראל					
9.63%	1	43	41.63%	1	11
סך-הכל					

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
*2018			2019		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)					
אגרות-חוב:					
3.32%	241	29,365	(0.42%)	(31)	29,665
בישראל					
8.14%	10	506	15.21%	8	222
מחוץ לישראל					
3.40%	251	29,871	(0.31%)	(23)	29,887
סך-הכל					
התחייבויות אחרות:					
1.19%	3	1,013	(3.56%)	(2)	222
בישראל					
-	-	5	216.05%	1	3
מחוץ לישראל					
1.18%	3	1,018	(1.77%)	(1)	225
סך-הכל					
1.09%	668	245,333	0.52%	310	238,739
סך-כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
-	-	134,100	-	-	141,562
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
-	-	15,151	-	-	9,644
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	21,514	-	-	21,908
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾					
-	-	416,098	-	-	411,853
סך-כל ההתחייבויות					
-	-	37,425	-	-	39,448
סך-כל האמצעים ההוניים					
-	-	453,523	-	-	451,301
סך-כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
1.93%	-	-	2.05%	-	-
פער הריבית					
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾					
2.33%	2,138	370,210	2.23%	2,098	379,506
בישראל					
2.40%	170	28,614	2.65%	185	28,166
מחוץ לישראל					
2.33%	2,308	398,824	2.26%	2,283	407,672
סך-הכל					
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל					
2.48%	104	16,928	2.61%	101	15,656

- * כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.
- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לרבות מכשירים נגזרים.
- (4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר*					
2018			2019		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ⁽³⁾ :					
3.95%	7,543	256,004	3.78%	7,460	264,671
בישראל					
5.06%	560	14,843	5.47%	666	16,336
מחוץ לישראל					
4.01%	⁽⁴⁾ 8,103	270,847	3.87%	⁽⁴⁾ 8,126	281,007
סך-הכל					
אשראי לממשלות:					
2.72%	50	2,458	3.16%	51	2,163
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
2.72%	50	2,458	3.16%	51	2,163
סך-הכל					
פיקדונות בבנקים:					
2.33%	78	4,479	2.47%	115	6,233
בישראל					
(1.48%)	(4)	360	(7.60%)	(13)	226
מחוץ לישראל					
2.04%	74	4,839	2.11%	102	6,459
סך-הכל					
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.10%	36	47,559	0.25%	80	42,189
בישראל					
1.69%	118	9,311	2.48%	196	10,582
מחוץ לישראל					
0.36%	154	56,870	0.70%	276	52,771
סך-הכל					
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	697	-	-	614
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	697	-	-	614
סך-הכל					

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) עמלות בסך של 388 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 (30 בספטמבר 2018: 393 מיליוני ש"ח).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר*					
2018			2019		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
נכסים נושאי ריבית (המשך)					
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון זמינות למכירה ⁽³⁾ :					
1.20%	428	47,725	1.39%	583	55,853
בישראל					
2.38%	86	4,827	2.94%	71	3,233
מחוץ לישראל					
1.31%	514	52,552	1.48%	654	59,086
סך-הכל					
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :					
0.53%	31	7,875	0.63%	29	6,123
בישראל					
3.77%	2	71	-	-	20
מחוץ לישראל					
0.55%	33	7,946	0.63%	29	6,143
סך-הכל					
נכסים אחרים:					
-	-	559	-	-	1,626
בישראל					
-	-	-	-	-	1
מחוץ לישראל					
-	-	559	-	-	1,627
סך-הכל					
3.01%	8,928	396,768	3.02%	9,238	409,870
סך-כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	15,710	-	-	9,943
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	39,553	-	-	36,058
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾					
-	-	452,031	-	-	455,871
סך-כל הנכסים					
3.47%	762	29,412	4.06%	920	30,398
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל					

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 בסך של 115 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2018: 38 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר*					
2018			2019		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
0.65%	963	196,561	0.76%	1,115	195,438
בישראל					
0.10%	64	85,922	0.26%	169	87,939
לפי דרישה					
1.08%	899	110,639	1.18%	946	107,499
לזמן קצוב					
1.89%	211	14,904	2.43%	291	16,039
מחוץ לישראל					
1.51%	44	3,898	2.19%	63	3,840
לפי דרישה					
2.03%	167	11,006	2.50%	228	12,199
לזמן קצוב					
0.74%	1,174	211,465	0.89%	1,406	211,477
סך-הכל					
פיקדונות הממשלה:					
3.43%	5	195	3.33%	5	201
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
3.43%	5	195	3.33%	5	201
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
-	-	-	-	-	-
בישראל					
2.24%	5	298	2.19%	7	428
מחוץ לישראל					
2.24%	5	298	2.19%	7	428
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים:					
0.23%	6	3,525	0.23%	4	2,299
בישראל					
8.60%	18	282	5.52%	10	243
מחוץ לישראל					
0.84%	24	3,807	0.74%	14	2,542
סך-הכל					
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
-	-	-	-	-	-
בישראל					
-	-	99	-	1	9
מחוץ לישראל					
-	-	99	-	1	9
סך-הכל					

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר*					
2018			2019		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)					
אגרות-חוב:					
4.02%	838	27,967	3.06%	673	29,439
בישראל					
6.11%	29	638	6.63%	14	284
מחוץ לישראל					
4.06%	867	28,605	3.09%	687	29,723
סך-הכל					
התחייבויות אחרות:					
1.29%	9	933	0.65%	3	620
בישראל					
-	-	3	-	1	5
מחוץ לישראל					
1.28%	9	936	0.85%	4	625
סך-הכל					
1.13%	2,084	245,405	1.16%	2,124	245,005
סך-כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
-	-	132,208	-	-	139,652
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
-	-	14,701	-	-	10,378
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	23,044	-	-	22,074
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾					
-	-	415,358	-	-	417,109
סך-כל ההתחייבויות					
-	-	36,673	-	-	38,762
סך-כל האמצעים ההוניים					
-	-	452,031	-	-	455,871
סך-כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
1.88%	-	-	1.86%	-	-
פער הריבית					
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾					
2.31%	6,345	367,356	2.30%	6,518	379,472
בישראל					
2.27%	499	29,412	2.62%	596	30,398
מחוץ לישראל					
2.31%	6,844	396,768	2.32%	7,114	409,870
סך-הכל					
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל					
2.17%	263	16,224	2.55%	324	17,008

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לרבות מכשירים נגזרים.
- (4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
*2018			2019		
שיעור הכנסות/הוצאה (הוצאה)	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסות/הוצאה (הוצאה)	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל					
מטבע ישראלי לא-צמוד					
2.80%	1,972	284,194	2.87%	2,011	283,373
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.30%)	(110)	148,623	(0.32%)	(115)	142,708
					סך התחייבויות נושאות ריבית
2.50%	-	-	2.55%	-	-
					פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד					
3.84%	453	47,889	0.07%	9	52,138
					סך נכסים נושאי ריבית
(2.87%)	(294)	41,403	0.79%	81	40,929
					סך התחייבויות נושאות ריבית
0.97%	-	-	0.86%	-	-
					פער הריבית
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
2.94%	277	38,127	2.64%	287	43,995
					סך נכסים נושאי ריבית
(1.68%)	(160)	38,379	(1.79%)	(175)	39,446
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.26%	-	-	0.85%	-	-
					פער הריבית
סך פעילות בישראל					
2.95%	2,702	370,210	2.45%	2,307	379,506
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.99%)	(564)	228,405	(0.38%)	(209)	223,083
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.96%	-	-	2.07%	-	-
					פער הריבית

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר*					
2018			2019		
שיעור הכנסה/הוצאה	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה/הוצאה	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל (המשך)					
מטבע ישראלי לא-צמוד					
2.77%	5,829	281,858	2.86%	6,068	283,893
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.31%)	(356)	151,291	(0.38%)	(413)	146,816
					סך התחייבויות נושאות ריבית
2.46%	-	-	2.48%	-	-
					פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד					
4.42%	1,549	47,033	3.47%	1,321	50,932
					סך נכסים נושאי ריבית
(3.50%)	(1,043)	39,913	(2.64%)	(810)	40,989
					סך התחייבויות נושאות ריבית
0.92%	-	-	0.83%	-	-
					פער הריבית
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
2.74%	788	38,465	2.78%	929	44,647
					סך נכסים נושאי ריבית
(1.48%)	(422)	37,977	(1.92%)	(577)	40,192
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.26%	-	-	0.86%	-	-
					פער הריבית
סך פעילות בישראל					
2.97%	8,166	367,356	2.93%	8,318	379,472
					סך נכסים נושאי ריבית
(1.06%)	(1,821)	229,181	(1.05%)	(1,800)	227,997
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.91%	-	-	1.88%	-	-
					פער הריבית

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.
 (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
 (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018*			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018		
שינוי נטו	גידול (קטיון) בגלל שינוי ⁽²⁾	כמות	שינוי נטו	גידול (קטיון) בגלל שינוי ⁽²⁾	כמות
		מחיר			מחיר
במיליוני ש"ח					
ג. ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור:					
(83)	(327)	244	(408)	(453)	45
בישראל					
106	45	61	10	7	3
מחוץ לישראל					
23	(282)	305	(398)	(446)	48
סך-הכל					
נכסים נושאי ריבית אחרים:					
235	209	26	13	6	7
בישראל					
52	61	(9)	2	6	(4)
מחוץ לישראל					
287	270	17	15	12	3
סך-הכל					
310	(12)	322	(383)	(434)	51
סך-כל הכנסות הריבית					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
152	158	(6)	(79)	(77)	(2)
בישראל					
80	59	21	7	10	(3)
מחוץ לישראל					
232	217	15	(72)	(67)	(5)
סך-הכל					
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:					
(173)	(172)	(1)	(276)	(280)	4
בישראל					
(19)	(7)	(12)	(10)	8	(18)
מחוץ לישראל					
(192)	(179)	(13)	(286)	(272)	(14)
סך-הכל					
40	38	2	(358)	(339)	(19)
סך-כל הוצאות הריבית					
270	(50)	320	(25)	(95)	70
סך-כל הכנסות הריבית פחות הוצאות הריבית					

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על-ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על-ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

אגרת-חוב

נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

אובליגו

חבות כוללת. סך ההתחייבויות של הלקוח לבנק.

אופציה

חוזה בין שני צדדים (כותב האופציה ורוכש האופציה). כותב האופציה מעניק לרוכש האופציה זכות לרכוש או למכור נכס כלשהו תמורת מחיר קבוע מראש, בדרך כלל במועד קבוע מראש.

איגום

גיוס הון חוץ-בנקאי על-ידי גוף פיננסי באמצעות אגרות-חוב מיוחדות, המתבצע על-ידי רכישת מצרף של תזרימים צפויים, שקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות-ערך, הניתנים להנפקה.

אשראי חוץ-מאזני

התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).

באזל

באזל 2/ באזל 3 - תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

הון פיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 1

הון על בסיס מתמשך (going-concern capital) כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 2

הון בחדלות פירעון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

חבות

כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.

חוב

זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

חוב מותנה בביטחון

חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, ואין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

מדד המחירים לצרכן

מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת.

מח"מ

משך חיים ממוצע - הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האגרת.

מכשיר נגזר

מכשיר פיננסי או חוזה עתידי שערכו נגזר מערכו של נכס בסיס כלשהו ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

מכשיר פיננסי

מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.

מניות פנטום

מכשיר התחייבותי המעניק תגמול במזומן המבוסס על שווי מניית החברה וזאת ללא הזכאות לקבל מניה בפועל.

מניות רדומות

מניות המוחזקות במישרין על-ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.

מרווח Bid-Ask

המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.

נגזר OTC

Over the counter - מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגיל ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

ניהול המשכיות עסקית

גישה כלל-ארגונית הכוללת קווי מדיניות, תקנים ונהלים שתכליתם לשמור על קיומו של הבנק כישות פיננסית פעילה ואיתנה, ויכולתו להמשיך ולספק שירות מיטבי ללקוחותיו גם בעיתות חירום ושיבושים תפעוליים משמעותיים.

סינדיקציה

עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

פיקדונות לזמן קצוב

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים, לכל הפחות מיום ההפקדה.

פיקדונות לפי דרישה

פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

פעילות מופסקת

בהתאם לתקינה האמריקאית, פעילות מופסקת מוגדרת כרכיב של ישות (או קבוצת רכיבים), העומד בשני הקריטריונים הבאים:

1. הרכיב מקיים את הקריטריונים של "מוחזק למכירה".
2. מדובר ב: א. שינוי אסטרטגי ו-ב. שיש לו או שתהיה לו השפעה מהותית על פעילויות הישות והתוצאות הפיננסיות שלה.

שוק פעיל

שוק בו עסקות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

שעת חירום

תקופת הפעלת מערך משק לשעת חירום בהתאם להחלטת הממשלה הכרזה על מצב מיוחד בעורף או הכרזת המפקח על שעת חירום.

תאגיד עזר

תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי שעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שהתייחדו לתאגידים בנקאיים בהתאם לחוק.

B2B

Business To Business - פעילות עסקית של מכירת מוצר או מתן שירותים של ארגון אחד לארגון שני.

B2C

Business To Consumer - פעילות עסקית אשר בה מוכרים מוצרים או מספקים שירותים לצרכן הסופי.

B.O.T

Build Operate Transfer - הסדר מימון פרויקטים ציבוריים בו גוף פרטי מקבל זיכיון מגוף ציבורי כדי לממן, לתכנן, לבנות ולהפעיל מתקן ציבורי לתקופה קצובה בסופה עוברת הבעלות על הפרוייקט לממשלה.

CVA

Credit Valuation Adjustment - חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

Dodd-Frank

Dodd-Frank Act - תקנות פדרליות בארצות-הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 במטרה להגביר את היציבות, השקיפות והיעילות במערכת הפיננסית בארצות-הברית ובפרט בשוק נגזרי ה-OTC. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.

EMIR

European Market Infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי אשר אומצה בשנת 2012 במטרה להגביר את היציבות, השקיפות והיעילות בשווקי הנגזרים באיחוד האירופי, ובפרט בשוק נגזרי ה-OTC.

FATCA

Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארצות-הברית חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארצות-הברית.

FDIC

Federal Deposit Insurance Corporation - התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות.

GRI

Global Reporting Initiative - תקן בינלאומי לדיווח בתחום הקיימות והאחריות התאגידית.

ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותרו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

LDC

Less Developed Country - ארצות המסווגות על-ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

LTV

Loan To Value Ratio - היחס בין סכום הלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

Middle Market

פעילות מסחרית המבוצעת עם עסקים בינוניים, לרוב בארצות-הברית.

MTM

Mark to Market - שערוך של מכשיר נגזר בהתבסס על ציטוטים של מחירי שוק בשווקים רלוונטיים, ובהעדרם בהתבסס על שיטות הערכה חלופיות.

NPL

Non Performing Loan - אשראי פגום שאינו צובר ריבית.

VaR

Value at Risk - מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוני שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים את ההפסד המירבי הצפוי בגין פוזיציה מסוימת או תיק מסוים, עבור אופק זמן ורמת מובהקות מוגדרים.

VOLCKER

Volcker Rule - חוק וולקר הוא דבר חקיקה אמריקאי החל על תאגידים בנקאיים מסוימים וכולל איסורים והגבלות הנוגעים לפעילות מסחר נוסטרו (proprietary trading) ולפעילות השקעה ו/או מתן חסות בקרנות מכוסות (covered funds) כהגדרתן בחוק וולקר.

מ
מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 8, 45, 46, 47, 50, 77, 158, 159, 160,
 213, 209, 163, 162, 161
מגזרי פעילות פיקוחיים 7, 8, 37, 38, 40, 41, 44, 45, 46, 47, 77, 138,
 223, 162, 161, 160, 159, 158, 156, 154, 152, 150, 148, 146, 144, 142, 140
מדינות זרות 28
מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים 120
מימון ממונף 8, 65, 66
מינוף 8, 12, 36, 77, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124
מסגרות אשראי 27, 184

נ
נגזרים 8, 20, 27, 30, 42, 50, 55, 56, 57, 59, 60, 66, 77, 82, 84, 86,
 89, 92, 93, 94, 95, 112, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 186, 187,
 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 197, 198, 199, 200, 201, 202,
 222, 223, 225, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238,
 239
נזילות 7, 12, 14, 31, 49, 50, 58, 68, 70, 124, 125, 137
ניירות-ערך 8, 11, 12, 14, 20, 25, 26, 27, 28, 29, 34, 50, 55, 56, 57, 59,
 77, 81, 82, 86, 87, 92, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105,
 106, 107, 108, 122, 125, 134, 138, 139, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148,
 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163,
 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178,
 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192,
 193, 194, 195, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 213, 212,
 214, 228, 229, 230, 232, 233, 234, 239
נכסים אחרים 35, 55, 56, 57, 82, 86, 106, 107, 108, 163, 164, 165,
 166, 167, 168, 169, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181,
 182, 183, 188, 229, 233
נכסי סיכון 33, 35, 118, 140, 144, 148, 152, 156

ס
סייבר 14, 50, 70
סיכון אשראי 7, 8, 14, 22, 27, 33, 35, 36, 37, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57,
 58, 59, 62, 63, 64, 66, 70, 77, 90, 107, 108, 109, 110, 118, 135, 136,
 137, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177,
 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 189, 190, 192, 205, 215, 226
סיכונים אחרים 7, 69, 70
סיכון מוניטין 14, 50, 70
סיכון מימון 68
סיכון נזילות 7, 12, 14, 50, 68, 70, 137
סיכון סביבתי 69
סיכון רגולטורי 14, 50
סיכון ריבית 14, 31, 50, 67, 70
סיכון שוק 7, 8, 14, 36, 50, 67, 70, 137
סיכון תפעולי 14, 33, 35, 50, 69, 70, 118, 137

א
איגוח 35, 93, 239
אשראי לציבור 8, 14, 22, 26, 44, 45, 46, 47, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57,
 59, 77, 82, 87, 90, 91, 106, 107, 108, 109, 110, 140, 144, 148, 152, 156,
 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172,
 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187,
 188, 189, 190, 191, 192, 214, 215, 217, 218, 219, 221, 223, 226, 228, 232,
 238, 239

ג
גידור 20, 25, 42, 50, 61, 81, 89, 92, 93, 95, 96, 97, 98, 99, 134, 223

ד
דיבינד 8, 14, 30, 31, 47, 48, 83, 84, 85, 87, 93, 117, 118, 128, 200,
 202, 206

ה
הון והלימות הון 49, 220
הון מניות 34, 83, 85, 88
הלבנת הון 18, 69, 220
הלוואות לדיור 8, 26, 27, 35, 44, 45, 46, 47, 51, 55, 56, 57, 60, 62, 90,
 106, 107, 108, 138, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152, 154, 156, 158,
 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 183, 184, 209, 216,
 217
הליכים משפטיים 18, 126
הפרשה לירידת-ערך 20
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 171, 172, 173
הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 22, 226

ו
ועדת שטרומ 203, 214

ז
זכויות עובדים 77, 86, 112, 113, 114, 115, 116, 117

ח
חובות פגומים 13, 14, 52, 53, 59, 106, 107, 108, 140, 144, 148, 152,
 156, 167, 168, 169, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181,
 182, 189, 228, 232

י
ירידת-ערך 43, 89, 221

ע

עמלות 8, 13, 14, 19, 22, 23, 27, 37, 38, 39, 40, 44, 45, 46, 47, 48, 80, 91,
126, 138, 142, 146, 150, 154, 158, 159, 160, 161, 162, 204, 206, 209,
212, 214, 215, 217, 218, 219, 221, 223, 227, 228, 232
ענפי משק 8, 26, 27, 29, 37, 59, 66

פ

פיקדונות הציבור 14, 26, 29, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46,
47, 77, 82, 90, 92, 111, 140, 144, 148, 152, 156, 158, 159, 160, 161, 162,
186, 187, 188, 190, 191, 192, 214, 215, 216, 218, 219, 221, 222, 223, 230,
231, 234, 235, 238

ר

רווח למניה 80

ש

שווי הוגן 9, 20, 25, 30, 34, 50, 67, 77, 81, 89, 93, 95, 96, 97, 98, 99,
100, 101, 102, 103, 104, 105, 113, 133, 134, 135, 136, 137, 189, 190,
191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 225

ת

תגמול 84, 85, 117, 239
תיק בנקאי 67, 68
תיק למסחר 28
תשלום מבוסס מניות 83, 84, 85, 86